పడవ ప్రయాణం

పొద్దు కుంకిన తరువాత లోకమంతా దిగులుగా ఉంది. పడవ మెల్లగా నీటిమీద జారుతోంది. నీరు పడవ పక్కని కలకలమంటూ రాసుకుంటోంది. చూపు మేరలా జీవ సంచలనంలేని ప్రపంచం నిశ్శబ్దంగా ఝుమ్మంటోంది. ఆ ధ్వని చెవులకు వినపడక దేహాన్నంతనీ తాకుతోంది. మనస్సులో లోపల అది నిండుగా కంపిస్తున్నట్టు ఉంటుంది. అప్పుడు ఏదో బ్రతుకు చివర ఆఖరయిపోతున్న నిస్పృహ, ప్రశాంతమయిన నిరాశ మనస్సులో నిండుకుంటాయి. దూరంగా చెట్లు అస్పష్టంగా, మాయగా పడవతో కూడా నిశ్చలంగా ముందుకి సాగుతాయి. దగ్గరగా ఉన్న చెట్లు తలలు విరగబోసుకున్న పెద్ద దెయ్యాల్లాగా జీబురుమంటో వెనక్కి నడుస్తాయి. పడవ కదలదు. కాలవగట్టు కదులుతుంది. నా చూపులు చొచ్చుకుని చొచ్చుకుని నీటిలోకి చూస్తాయి. అందులో ప్రతిబింబించిన చీకటిని చీల్చుకుని చూస్తాయి. నక్షత్రాలు మెల్లగా కెరటాల మీద వివశంగా ఉయ్యాలలూగుతాయి. కన్ను తెరచి నిద్రపోతాయి.

గాలిలేదు. పడవ లాగే తాడు, మునిగర్ర చప్పుడయి నప్పుడల్లా బిగువుగా, వొదులుగా అవుతోంది. పడవ వెనక భాగంలో పొయ్యిలో నిప్పు మండుతోంది. అప్పుడప్పుడు రప్పుమంటోంది. అప్పుడప్పుడు తగ్గిపోతుంది. లోపలికి ఊరిన నీరు చేదతో తోడి ఒక కుర్రవాడు కాలవలోకి పారబోస్తున్నాడు. పడవ లోపల ఏవేవో బస్తాలున్నాయి. ధాన్యం, బెల్లం, ఉప్పు, చింతపండు వగైరా. పడవటాపుమీద నేను వెల్లగిల పడు

కున్నాను. పడవ లోపలనించి చుట్టపొగలు, ఏదో సంభాషణ కలిసి మెల్లగా తాపీగా అన్ని దిక్కులకీ వ్యాపిస్తున్నాయి. గుమాస్తా కూచున్న గదిలో గుడ్డి దీపం కొద్దికా కునుకుతోంది. పడవ సాగుతోంది.

"ఏయి పడవా? ఈ గట్టుకి రానీ! ఈ గట్టుకి!" అని ఎవరో పిలిచారు.

పడవగట్టుకి జేరడంతోనే ఇద్దరు ఎక్కారు. పడవ ఆ పక్కకి కొంచెం వొరిగింది.

"టాపుమీద కూకుంటాలే!" అంది ఆడగొంతుక.

"ఇన్నాళ్ళూ ఏడపోయావే? కనమట్టంలేదు" అన్నాడు చుక్కాని కాస్తున్న మనిషి.

"ఇజానగరం, ఇశాకపట్టణం, మావోడూ నేనూ కలిసి తిరిగొచ్చాం. అప్పన్న కొండకెల్లాం"

"ఏడబోతన్నా ?"

"మందపాక పోతన్నాం మరిదీ! కులాసగున్నావా ? గుమాస్తాగారు పాతోరేనా?"

"ఆ!"

మగవాడు టాపుమీద అడ్డదిడ్డంగా పడుకుని ఉన్నాడు. అతని నోట్లో చుట్ట పక్కకి పడిపోతే ఆడమనిషి తీసి ఆర్పేసింది.

"ఒరేయి! నెగిసి కూకోరా!"

"నోరుముయ్యి....నెంజా! నేను తాగానను కుంటున్నావా ? మక్కెలిరగ దంతాను." ఒక పక్కనించి ఇంకో పక్కకి తిరిగి పడుకున్నాడు. ఆడది అతని వొంటిమీద గుడ్డకప్పింది. తనో చుట్ట తీసి అంటించింది. అగ్గిపుల్ల రప్పుమనప్పుడు ఆమె ముఖం చూశాను. నల్లగా వున్న ముఖం ఎఱ్ఱగా వెలిగింది.

ఆమె గొంతుకలో మగజీర ఉంది. ఆమె మాట్లాడుతున్నప్పుడు చనువుగా ఒప్పిస్తున్నట్టుగా ఉంటుంది. ముఖం అందమయినది కాదు. జుట్టు చెదిరిపోయినా ముఖంలో ఏదో పెద్దమనిషి తరహా వుంది. నల్లటి రవిక వున్నట్టు తెలియడంలేదు. చీకట్లో కూడా ఆమె కళ్ళు మేలుకున్నట్టు మెరుస్తున్నాయి. అగ్గిపుల్ల వెలుగులో పక్కని పడుకున్న నన్ను చూసింది.

"ఈ పక్క నెవరో పడుకున్నార్రా !" అని మగవాణ్ణి తట్టి లేపింది.

"తొంగోవే నెంజా. గొడవెడితే డొక్కలూడదంతాను" మగవాడు అతిప్రయత్నంమీద కొంచెం దూరంగా జరిగాడు.

ఇంతలో దీపం పైకెత్తి గుమాస్తా పడవ పక్కని నిలబడి చూశాడు. "ఏమే రంగీ, ఈడెవడు?" అని అడిగాడు.

"మావోడండి, బాబ్బాబు, రిమార్కు రాయిందండి" అంది రంగి.

"పద్దాలే దింపెయ్యి? దొంగ తొత్తు కొడుకుని. నీకు బుద్ధి లేదూ! మళ్ళీ ఆణ్ణి పడవెక్కించా? తాగుబోతోణ్ణి."

"నే తాగంచే. ఎవరంట నే తాగానంటా?" అన్నాడు పద్దాలు.

"ఒరే దింపెయ్యండర్రా ! ఎందు కెక్కనిచ్చారీణ్ణి ! చిత్తుగా తాగున్నాడు."

"చిత్తుగా నేదు. కొంచెం దావత."

"ఊరుకోరా ! గుమాస్తాగార్రా ! బాబ్బాబు, మండపాకాడ దిగిపోతాం."

"గుమాస్తాగారూ ! దండాలండి ! తమ దయండి. నేను తాగనేదు బాబూ !"

"ఏమన్నా అల్లరిచేస్తే కాలవలోకి తోయించేస్తాను జాగ్రత్త!" గుమాస్తా గదిలోకి వెళ్ళిపోయాడు. పద్దాలు లేచి కూర్చున్నాడు. నిజానికి అట్టే తాగినట్టులేడు.

"కాలవలోకి తోయిం చేత్తాడంట! నా కొడుకు" అన్నాడు మెల్లగా.

"ఊరుకోరా! ఇనపడద్ది"

"రేప్పొద్దున్న పడవ సూసుకోమను. యాసాలేత్తాడు. నా కొడుకు."

"ఉస్సు! ఆ పక్క నెవరో పడుకున్నారు"

"ఎవరు?....నిద్దరోతన్నారు" పద్దాలు చుట్ట అంటించాడు.

పద్దాలుకి బొద్దు మీసాలు. ెల ముఖం. చాతీ ఎప్పుడూ విరుచుకుని వుంటుంది. వెన్నెముక ఉండేలు బద్దలాగ వంగి నిలబడుతుంది. మొత్తంమీద మనిషి కొంచెం సన్నగా నిర్లక్ష్యంగా ఉంటాడు.

పడవ మళ్ళీ నిశ్శబ్దంగా సాగుతోంది. పడవ వెనక భాగంలో నిప్పు రగలడంలేదు. సరంగులు తిండి తిన్న గిన్నెలు తాపీగా మాట్లాడుకుంటూ కడుక్కుంటున్నారు.

గాలి చలిగా లేదు. అయినా నేను కండువా కప్పుకున్నాను. అనంత మయిన ఆ చీకటికి అసహాయంగా శరీరాన్ని అప్పగించడానికి నాకు భయం వేసింది. గాలి మాత్రం చురుకుగా ఉంది — మెత్తని స్త్రీ స్పర్శలాగ. పడవ నీటిమీద ఎంత మృదువుగా రాసుకు పోతోంది! చెప్పలేనంత మృదుత్వం, విశాలమైన స్త్రీత్వం ఆ రాత్రిలో నిండుగా అలంకరించుకుని వుంది. ఆ కౌగిలిలో నాకు చిరకాలం నాటి విషాద గాథలు మెల్లగా ఆప్యాయంగా జ్ఞాపక మొస్తున్నాయి—అనాదినుంచీ మగవాణ్ణి లాలించి పోషించిన స్త్రీత్వపు గాథలు.

నాకు కొంచెం దూరంలో రెండు చుట్టలూ ఎర్రగా కాలుతున్నాయి. జీవితం బరువుగా అక్కడ కూర్చొని ఆలోచించుకుంటూ చుట్ట కాలుస్తున్నట్టు నాకు అనిపించింది,

"వొచ్చేదేవూరు?" అన్నాడు పద్దాలు.

"కొల్దారి" అంది రంగి.

"ఇంకా శానాదూరముంది"

"ఇయ్యాల జాగత్తుంద్రా. వొద్దు. వొద్దు. ఈలుసూసుకుని తరవాత? ఏరా నా మాటినవూ?" రంగి జాలిగా బతిమాలుతూ అడిగింది.

"బెదురు నెంజకి" — అన్నాడు పద్దాలు. అంటూ ఆమె పక్కలో వేలెట్టి పొడిచాడు.

"అమ్మో!" అంది రంగి. అది తన్మయంగా ఆకాశంలోకి ముఖ మెత్తి చీకట్లోకి చూసింది. ఆ స్పర్శ శాశ్వతంగా ఉండిపోవాలని కోరు తున్నట్టుగా ఆమె ముఖమెత్తింది.

నాకు క్రమంగా నిద్రపట్టింది. పడవంతా కూడా నిద్రపోతూ, నీటి వాలుకి మెల్లగా జారిపోతోంది. నాకు కొంచెం దూరంలో ఆ ఇద్దరు వ్యక్తులూ కొంతసేపు గుసగుస లాడుకున్నారు. నాకు నిద్రపట్టినా, పూర్తిగా పట్టలేదు. పడవ నడుస్తున్నట్టు, నీరు జారుతున్నట్టు, చెట్టు వెనక్కి పోతున్నట్టు తెలుసును. పడవ నెవరూ లాగడంలేదు. పడవ లోపల అంతా కునుకుతున్నారు. రంగి నా పక్కనించి నడిచి చుక్కాని దగ్గరకు వెళ్ళి కూచుంది.

"మరిదీ! ఎల్లాగున్నా?" అంది.

"నువ్వెల్లాగున్నా?" అన్నాడు చుక్కాని కాసేవాడు.

"ఎన్నెన్ని చిత్తరాలు చూపించా డనుకున్నా మావోడు! చినీమా కెళ్ళాం! ఓడల్ని సూశాం! ఓడంటే ఓడకాదు మరిదీ! మా వూరంతుంది.

మరి సుక్కాని యెక్కడుందోగాని!" రంగి అల్లా ఏదో చాలాసేపు కబుర్లు చెపుతూ కూర్చుంది. ఆ కబుర్లు నన్ను జోకొడుతున్నట్టున్నాయి.

"పిల్లా! నాకు నిద్దరొత్తందే!" అన్నాడు చుక్కాని కాసే మరిది.

"సుక్కాని నే సూత్తాలే నువ్వలా తొంగో మరిదీ!" అంది రంగి.

పడవ మళ్ళీ మెల్లగా జారిపోతోంది - నిశ్శబ్దంగా. రంగి ఆ నిశ్శబ్దాన్ని కదపకుండా తన గొంతు కెత్తి చల్లగా పాట పాడింది.

"యాడున్నాడో! – నా వోడు - యాడున్నాడో!
కూడు గిన్నెలో యెట్టి – కూకుని సూత్తుంటే
నీడల్లె మా పెల్లి నిదరే కంటికిరాడు – యాడున్నాడో!
తెలల్లే కొండెత్తి - తెగకుట్టే సలిగాలికి
నా లోపలంతా బిగిసినాడో మరిదీ!
యెచ్చని నీ వాళ్ళ నన్నొత్తితేగాని
సచ్చిపోతానేమొ........యాడున్నాడో"

రంగి గొంతుకలోని మగజీరలో సంగీతముంది. ఆ పాటలో పడుకుని ఉన్న అన్ని ప్రాణులూ ఒకసారి కునికాయి. గడిచిన యుగాల ప్రేమ గాథలు వింతగా, మెల్లగా, విషాదంగా ఆ పాటలో కంపించాయి. ఆ పాట నీటి వెల్లువై పొంగితే అందులో లోకం చిన్న పడవలాగ తేలిపోయింది. మానవ జీవితం ఈ ప్రణయంతోటి, ఈ విషాదంతోటి బరువుగా, మాయగా, వింతగా అనిపించింది.

నాకు కొంచెం దూరంలో పద్దాలు నెత్తిని ముసుగు ముసుకొని కూర్చున్నాడు. కానీ, అతనికీ రంగికీ మధ్య కొన్ని యుగాల అంతర మేదో ఉన్నట్టు తోచింది. అతను టాపు దిగి పడవలోకి పోయాడు.

నేను ఒంటరిగా వెల్లగిల పడుకొని చూస్తున్నాను. రంగి అల్లాగే పాడు తోంది.

"గుడియెనక సందులో గుంటున్నా దాని
సడి సెయ్యక నువ్వు దగ్గర జేరితే
గుడియెనక గుంటెవరు? బావా?
నడివయసులో నేను కానా!"

నాకు నిద్రపడుతోంది. రంగిపాట అల్లా లోకాలు తిరిగి వచ్చి మళ్ళీ మెల్లగా నా గుండెల్లో తగులుతోంది. నాకు నిద్రపట్టింది. నిద్రలో ప్రాకృతిక మయిన ప్రణయం నా ముందు గంతులు వేసింది. పల్లెటూళ్ళలో కాపు పడుచులు తమ ప్రియులతో దాగుడు మూతలాడుకుంటూ పాటలో కలిసి పోయారు. నేనెరుగని ఒకానొక స్వాప్నికలోకం నాముందు నిద్రలో తెరుచు కుంది. అందులో రంగి, పద్దాలు అనేక రూపాలతో తిరుగుతున్నారు. పాట క్రమంగా నా జ్ఞప్తిలోనించి పోయింది. నిద్ర నా మనస్సు తలుపులు మూసింది.

*　　　*　　　*

పడవలో కొంచెం గొడవయింది. నేను కళ్ళు నులుపుకుంటో లేచాను. పడవ గట్టుకి చేర్చి వుంది. రెండు లాంతర్లు పట్టుకుని సరంగులు కంగారుగా పడవఎక్కి దిగుతున్నారు. గట్టుమీద రంగిని ఇద్దరు గట్టిగా పట్టు కున్నారు. అందులో ఒకడు గుమాస్తా. అతని చేతుల్లో పుడిచిన తాడుంది. రంగికి అప్పుడే దెబ్బలు తగిలుంటాయి. నేను చటుక్కుని పడవ దిగి గట్టు మీదికి గెంతాను. ఏం జరిగిందని అడిగాను.

"ఆ దొంగనాకొడుకు పారిపోయాడు. సరుకు ఎత్తుకుపోయాడు. ఈ లంజ ఎక్కడో గట్టుకు తార్చింది పడవని. ఘుక్కాని పట్టుకుంది లంజ :" గుమాస్తా కోపంగా, చిరాకుగా నిస్పృహతో అన్నాడు.

"ఏం పోయాయి?" అని అడిగాను.

"రెండు బెల్లం బుట్టలు, మూడు చింతపండు బుట్టలు. నేనందుకే ఎక్కనివ్వొద్దన్నాను. యజమాని నాకొడతాడు నష్టమంతాను. ఎక్కడ దింపుకుపోయాడే ?"

"కాల్దారి కాడండి! బాబయ్యా!

"ఛీ! లంజా! కాల్దారి కాడ మేం మేలుకునుంటేనే?"

"అయితే విడదోలు కాడేనండి!"

"ఇదిప్పుడు చెప్పదు. రేపు అత్తిల్లో పోలీసోళ్ళ కప్పగిద్దాం! ఎక్కు, పడవెక్కు."

"నన్నికొడ్డొగ్గెయ్యండి బాబ్బాబు !"

"అట్టే యేసాలెయ్యకు. ఎక్కెక్కు !" గుమస్తా ఆమెను పడవ్వేపు తోశాడు. ఇద్దరు సరంగులు ఆమెను పడవెక్కించారు. "నిద్దర మొకాలు ! జేరారు! సూసుకోవొద్దూ ! దాని చేతుల్లో సుక్కాని ఎవరెట్టమన్నారు ! బుద్ధి లేదూ?" గుమాస్తా అందరిమీదా విసుక్కుని గదిలోకి పోయాడు. రంగిని టాపుమీదికి ఎక్కించారు. ఒక సరంగు ఆమె పారిపోకుండా కాపలా వున్నాడు. నేను కూడా టాపుమీదికి ఎక్కాను. పడవ మళ్ళీ కదిలింది. నేను చుట్ట ముట్టించాను.

"అయ్యగోరో సుట్ట ఇప్పించరూ !" రంగి చనువుగా అడిగింది. నేనో చుట్ట, అగ్గిపెట్టీ ఇచ్చాను. ఆమె చుట్ట ముట్టించింది "మరిదీ! నన్ను పోలీసోళ్ళ కప్పగించి ఏం లాబం?"

"గుమాస్తా వదలడు!" అన్నాడు సరంగు.

"వద్దాలు నీ మొగుడా?" అని అడిగాను.

"మా వోడు" అంది రంగి.

"దీన్ని నెగదీసుకుపోయాడండీ! పెళ్ళాడలేదు. ఆడికి ఇంకొకత్తుంది. ఇప్పుడది ఎక్కడుందే?" అన్నాడు సరంగు.

"కొవ్వూరులో ఉంది. రంగూ, పొంగూ బాగుందిప్పుడు. నేను తిన్నన్ని తన్నులు తింటే అదీ నా లాగే అవుద్ది. గుడిశేటినెంజ.

"మరి నీ కింకా వాడితో ఎందుకు?" అన్నాను నేను.

"ఆడు నావోడండి!" అంది—అంతా అందులో ఉన్నట్టుగా.

"మరి ఇంకొక త్తితో పోతున్నాడన్నావుగా ?"

"నా దగ్గరికి రాకుండా ఎక్కడ పోతాడు? మొగోడికెంత మందయితే మాత్రమేం? ఆడండి, అయ్యగోరూ! మా రాజండి. అల్లాంటి మనిసిలేడండి మల్లీని."

"బాబో! ఆడి సంగతి మీరింకా ఎరగరు. ఇదెంత రంగుగా ఉండేదనుకున్నారు? ఓతూరండి, దీన్ని గుడిసెలో పెట్టి గుడిసి అంటించేశాడు. మగ్గిపోయిందనుకోండి! ఇంకా దీనికి భూమ్మీది నూకలున్నాయిగాని" అన్నాడు సరంగు.

"అయ్యగోరు! అప్పుడు ఆడు కనపడితే పీకి నులిపేద్దామనుండేది. కాలిన గడోటి ఈపుమీద పడిందండి" ఆమె వెనక్కి తిరిగి రవిక కొంచెం పైకెత్తింది. తెల్లటిమచ్చ ఆ చీకట్లో కూడా స్పష్టంగా కనబడింది.

"మరి నిన్నిల్లా చేస్తుంటే ఇంకా వాణ్ణి పట్టుకు దేవులాడతావేం ?" అని అడిగాను.

"ఏం చెయ్యను ? ఆడు కంటబడితే అన్నీ మరిచిపోయి కరగిపోతాను. ఎంత జాలిగా మాట్లాడతాడని ! ఈ సందాల కొవ్వూరులో బయలుదేరాం. దార్లో నన్ను ఎంతో జాలిగా బతిమలాడాడు. ఈ

పడవలో ఎక్కి చేతికిచ్చిన సరుకు దించి పారెయ్యాలని. నేనుంటేగాని సాగదు. ఆడ్డదోవని నడిచి మడుగు జేరుకున్నాం...."

"ఎక్కడ దింపేశాడు సరుకు?"

"ఎక్కడో నాకు గుర్తునేదండి"

"దొంగ నెంజ" అన్నాడు నవ్వుతూ సరంగు. రంగి మొగం చూడాలని నాకు ఎంతో కుతూహలం వేసింది. కాని ఆ కటికి చీకట్లో ఆమె మాయ మనిషిలాగ అవ్యక్తంగానే ఉండిపోయింది.

పడవ మెల్లగా పాకుతోంది. నడిరాత్రి గడిచిన కొద్దీ గాలి చిరు చలిగా తగులుతోంది. చెట్ల ఆకులు కొద్దిగా కదులుతున్నాయి. మళ్ళీ పడవని సరంగులు లాగుతున్నారు. నా కింక నిద్రపట్టలేదు. కొంత సేపటికి కాపలా వున్న మనిషి కునికి ఒరిగి చివరికి నిద్రపోయాడు. రంగి మాత్రం ఇంక పారిపోయే ప్రయత్నం మానుకుంది.తాపీగా చుట్ట కాలుస్తూ కూర్చుంది.

"నీ కసలు పెళ్ళి అవలేదా?" అని అడిగాను నేను.

"లేదు. సిన్నతనంలోనే పద్దాలు నన్ను లెగేసుకొచ్చాడు."

"మీదేవూరు?"

"ఈంద్రపాలెం .... అప్పుడు తాగుతాడని నాకు తెలదు .... ఇప్పుడు నేనూ తాగుతాననుకోండి. తాగితే తప్పులేదు. తాగి సావగొడ తాడు"

"మరి వాదిలి వెళ్ళిపోకపోయావా?"

"తన్నులు తిన్నప్పుడల్లాగనిపిత్తది. అయినా అంతటి మనిషి లేడండి. మీరెరగరు. ఉత్తప్పుడండి, యెన్నలా కరిగిపోతాడు. వొంద మందితో పోయినా సరే ఆడు నాకాడికొచ్చి తీరతాడు. నేను లేకపోతే గుండగిలి సచ్చిపోడూ?"

నాకు వింతగా అనిపించింది. ఆ అమ్మి తత్వం. వాళ్ళిద్దరికీ మధ్య ఉన్న అనుబంధం ఎల్లాంటిదో నాకు అర్థం గాలేదు. రంగి మళ్ళీ చెప్పడం మొదలెట్టింది.

"మా కిద్దరికీ ఏ పనీ సరిపడింది కాదు. సిగురుకి ఇల్లా దొంగ తనాల్లోకి దిగాం. మాయమ్మొండేది. మొన్న సచ్చిపోయింది. నన్ను తిడు తుండేది. ఓ నాడండి, నా గుడిసికి ఆ నెంజని తీసుకొచ్చాడు"

"ఎవరిని?"

"ఇప్పుడున్న గుంటని. నా యెదురుగుండా, నా ఇంటో దాంతో తొంగున్నాడు. వా కళ్ళైదర! చిత్తుగా తాగొచ్చాడు. అదీ తాగింది. నా సయితి! దాని మీదపడి పీకాను. ఆడు నన్ను సావదన్నాడు. అద్దరేత్తిరికాడ దాన్నెక్కడకో తీసుకుపోనూడు. మళ్లీవొచ్చాడు. నేను తిట్టాను. ఇంటోకి రావద్దన్నాను. గుమ్మంకాడ కూకుని పిల్లోడికన్న జాలిగా ఏడిచాడు. నా గుండి కరిగిపోయింది. నేను దగ్గరగా జేరితే నన్ను వొళ్లోకి తీసుకుని నా నానుపేట ఇమ్మన్నాడు. ఎందుకన్నాను, ఆ గుంట తెమ్మందన్నాడు. నాకు ఒళ్ళు తెలదు; నానా తిట్లు తిట్టాను. ఏడిసాడు. ఆ గుంటలేకపోతే బతకలేనన్నాడు. నాక్కోపం ఎక్కువయిపోయింది. గుమ్మంలోంచి గెంటి తలుపేసుకున్నాను, తలుపు గుంజి గుంజి సివరికి ఎల్లిపోనూడు. నాకు శానాసేపు నిద్దర రాలేదు. కొంచెం కునుకు పట్టేతలికి ఇల్లంటుకుంది. తలుపుపైన గొళ్ళెమేసి నడి కొప్పంటించాడు. ఎవరూ రాలేదు. నడిరాత్తిరి. నా వొళ్ళంతా మగ్గిపోయింది. తలుపు గుంజీ గుంజీ ఇంక తెలివి తప్పింది. ఇంతలో ఎవరో అవతల్నించి తలుపు తెరిచారు. మన్నాడు అణ్ణి పోలీసోళ్ళట్టుకున్నారు. ఎవరిమీద అను మానముందో నన్ను చెప్పమన్నారు. ఆడు మాత్రం గాదని కచ్చితంగా

చెప్పేశాను. సందేల నాకాడకొచ్చి, ఎంతో జాలిగా ఏడిసాడు. తాగినప్పుడల్లా ఏడుస్తాడు. ఉత్తప్పుడసలు ఏడుపేరాదు. నవ్వుతుంటాడు. సుక్కడితే సాలు: ఏడుపే. పిల్లోడికన్నా ఎక్కువగా ఏడుస్తాడు. నా నానుపేట లిచ్చేసాను."

"నువ్వింకా వాడితో ఎందుకు దిగుతావు ఈ దొంగతనాల్లోకి?"

"ఏం జెయ్యమంటారు? ఆడొచ్చి గోలెడితే?"

"మరి నిన్ను విజయనగరం అక్కడికీ తీసుకుని వెళ్ళాడన్నావు ?"

"వొట్టిది. ఊరికే అల్లా సెప్పాను. నేనంటే కొంచెం సరంగులికి నమ్మకం. ఇదిగాక రెండుతూర్లు ఈ పడవలో దొంగతనం జరిగింది."

"నిన్ను పట్టుకుంటే పోలీసులు ఏం జేస్తావు?"

"ఏమీ చెయ్యను. నన్ను పట్టుకుని ఏం జేస్తారు? నాకాడ దొంగ సొమ్ము లేదు. ఏమో, ఎవరెత్తుకపోయ్యారో. ఓ రోజు కొడతారు. మన్నా దొగ్గేత్తారు."

"పద్దాలుని పట్టుకుంటే? ఆ దొంగసొమ్ముతో దొరికిపోతే?"

"ఆడు దొరకడు. ఈ పాటికంతా అయిపోద్ది. ఆడు దొరక్కుండానే నేను పడవలో ఉండిపోతా."

ఆమె నిట్టూర్పు విడిచి మళ్ళీ మెల్లగా తనలో తను అనుకున్నట్టు చెప్పింది.

"ఈ సొమ్మంతా మళ్ళీ ఆ గుంటకే దక్కుడు. దానిమీద మోజు తగ్గిదాకా దాన్నొదలడు. నేను ఈ కట్టాలన్నీని. దొంగనెంజ! నా ఉసురోసు కుంటది."

ఆ మాటల్లో నిజంగా ఉద్రేకమేమీ లేదు. ఆమె అతణ్ణి ఉన్నవాణ్ని ఉన్నట్టుగా అంగీకరించింది. పద్దాలు కోసం ఆమె ఎల్లాంటి పనన్నా చేయ

డానికి సిద్ధంగా ఉంది. అది ఒక ఆదర్శమూ కాదు, భక్తికాదు, ప్రేమాకాదు. ఎన్నో చిత్రమైన సంకీర్ణ భావాలతో, ఈసులతో, అనురాగాలతో ఎన్నిటి తోనో కలిసిన స్త్రీ హృదయం. అయినా ఆ హృదయం అన్నిటికీ ఫలితంగా ఒకేచోట లగ్నమయింది. తన మగవాడికోసం ఆమె నిరంతరం తపిస్తుంది. కానీ అతడు నిర్దుష్టంగా, నీతిగా నడచుకోవాలని ఆమెకు పట్టింపులేదు. అతని సుగుణాలతో, అవగుణాలతో అతన్ని ఆమె అంగీకరించింది. నాకామె బ్రతుకు బరువనిపించింది. నిజానికి నా బ్రతుకు బరువేమో అంతకంటే.

గాలి అంతకంతకు బాగా వీస్తోంది. పడవ కొంచెం వేగంగా పోతోంది. అలసట తీర్చుకున్నలోకం నిద్రమేలుకోబోతుంది. అక్కడక్కడ పాలి కాపులు పొలంగట్లని నడుస్తూ కనబడుతున్నారు. వేగుచుక్క ఇంకా పొడవలేదు. రంగిమోకాళ్ళ ముడుచుకుని ఎటో అవ్యక్తంగా చూస్తోంది.

"ఆడు నావోడు! ఎన్ని తిరుగుళ్ల తిరిగినా నావోడు. నా దగ్గరకే వొత్తాడు." అని తనలో తను అనుకుంది. అందులో ఒక ఆశ, ఒక ధైర్యం, ఒక విశ్వాసం తొణికిసలాడాయి. ఆ మాట ఆమె జీవిత సర్వస్వానికి కేంద్రంలాగా అవుపించింది. నేను భయంతో, భక్తితో, జాలితో ఆ మాట విని ఊరుకున్నాను. అల్లాగ తెల్లవారేదాకా మేమిద్దరం కూర్చున్నాం.

నేను పడవ దిగిపోయే ముందు జేబులోంచి ఒక రూపాయి తీసి చటుక్కుని ఆమె చేతిలో పెట్టి తొందరగా ఊళ్ళోకిపోయాను. ఆమె జవాబు చెప్పేదాకా నేను నిలబడలేదు. ఆమె సంగతి తరవాత ఏం జరిగిందో నాకు తెలియదు.

(భారతి; జనవరి, 1945)